

Bezien we dit kostelijke onderwerp nog nader, dan ontdekken we dat er vanwege deze zelfde heerlijke Jezus zulke zoete uitspraken uit het hart voortvloeien, in de enigheid des Geestes, waardoor de dierbare Verlosser verhoogd wordt met de tong, 'Elisabet werd vervuld met de Heilige Geest, ... en zeide: ... Vanwaar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt? Want zie, als de stem uwer groetenis in mijn oren geschiedde, zo sprong het kindeke van vreugde op in mijn buik' (Luk. 1:41-44). Blijf even stilstaan en verwonder u, mijn zuster; en vervolg dan het grenzeloze en eindeloze onderwerp: 'En Maria zeide: Mijn ziel maakt groot de Heere, en mijn geest verheugt zich in God mijn Zaligmaker' (vers 46-47). Dit is geen spreken over mijzelf, zonde of verdorvenheid, maar over die *machtige Hem*, over de heerlijkheid van Zijn Koninkrijk; het is een uitspreken van Zijn mogendheid.¹⁰ Hij alleen is waardig geprezen te worden, en geëerbiedigd te worden door allen die rondom Hem zijn.¹¹

Anna, de weduwe, die in diezelfde ure in de tempel kwam en met Simeon en anderen de vertroosting Israëls verwacht had, sloeg liefelijk dezelfde snaar aan op de harp. Immers, ze sprak van *Hem* tot allen die de verlossing in Israël verwachtten. Van *Hem* gaven al de profeten getuigenis,¹² en Hij heeft Zelf gezegd: 'Mozes ... heeft van Mij geschreven', en: 'Abraham ... heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou; en hij heeft hem gezien en is verblijd geweest' (Joh. 5:46; 8:56). Ik kan niet bedenken wat mij blij kan of zal maken, anders dan Jezus en Zijn grote zaligheid.

*Met Hem wandel ik zo graag elke dag;
Over Hem spreek ik zo graag elk uur.*

Alleen als we rechte bevattingen van *Hem* hebben, en een Schriftuurlijke bekendheid met de eeuwigheid van Zijn Persoon en God-

¹⁰ Ps. 145:11.

¹¹ Ps. 18:4, Eng. vert.; Ps. 89:8.

¹² Hand 10:43.

door het geloof!) en zei: ‘Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord; want mijn ogen hebben Uw Zaligheid gezien’ (Luk. 2:29-30). Het was dus een zien en kennen van de Heere Jezus, dat hem zo gelukkig en bereid maakte om te sterven. Och, laten u en ik, lieve Ruth, deze dingen in ons hart hebben; de godsdienstige belijders gunnen wij hun leerstuk van de verdorvenheid van harte, met hun bevinding ervan, terwijl ze proberen dit als maatstaf van het kindschap Gods te stellen. Geloofd zij de Heere! De bovenstaande getuigenissen van Jezus in hun rijke bevinding in mijn hart

*Maken soevereine genade dierbaar voor mij,
En Jezus alles in alles.⁸*

Dit heft mij uit boven de zonde, mijzelf en de dood, terwijl ik zing: ‘Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want Jah Jehovah is mijn Sterkte en Psalm’ (Jes. 12:2).

Als we ook in ogenschouw nemen wat de herders met verrukking vervulde, dan ontdekken we dat het ditzelfde onderwerp is: Christus Jezus, de Heere! Er staat geschreven: ‘En zie, een engel des Heeren stond bij hen, en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met grote vreze. En de engel zeide tot hen: Vreest niet, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal; namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus Jehovah’ (Luk. 2:9-11). Het daaropvolgende gezang is altijd gepast voor een geestelijk gemoed: ‘Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen’ (vers 14). Dit is precies zoals het hoort te zijn bij de verlostten, opdat Christus in alles de Eerste zou zijn.⁹ Ook wij zullen zeggen: ‘De HEERE leeft, en geloofd zij mijn Rotssteen, en verhoogd zij de God mijns heils’ (Ps. 18:47).

⁸ Uit het lied ‘Why, O my roving heart’, John Kent (1766-1843).

⁹ Kol. 1:18, Eng. vert.

tot zaligheid]; Deze is mijn God, daarom zal ik Hem een lieflijke woning maken [‘Ik zal Hem tot mijn Huis, Woning, Toevlucht of Rust maken’; zo kan het vanuit de grondtekst vertaald worden]; Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem verheffen. Jehovah is een Krijgsman; Jehovah is Zijn Naam’ (Ex. 15:1-3).

Geliefde [zuster], welk een onthulling van de wezenlijke Namen van onze heerlijkste Christus hebben we hier in dit lied, dat zoet getuigt van Hem in Zijn zelfstandige Wezen Jah – Jehovah. De eeuwigheid van Zijn Persoon, natuur en Godheid worden helder uitgestald. Door het geloof aanschouwen we Hem in Zijn grootheid, majesteit en heerlijkheid, in de oneindige geschiktheid en volheid van Zijn Persoon, en samen met hen verblijden we ons en zeggen: ‘O Jehovah, wie is als Gij onder de goden [of: groten, machtigen]? Wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder’ (vers 11).

Hier blijf ik opnieuw, samen met u, een ogenblik in ootmoedigheid stilstaan, terwijl ik voor de Heere neerbuig aan de drempel van deze grote verborgenheid, en het in geen geval waag de grenzen te overschrijden met de gedachte te zullen bevatten wat in zichzelf volstrekt onbevattelijk is. Maar laten wij onze dierbare Christus prijzen, want Hij is onze God eeuwiglijk en altoos, en zal ons geleiden tot over de dood.⁷ Ik bid dat de volheid van deze dingen aangaande onze Heere Jezus vertrouwder voor ons mag worden, want niets is zo troostrijk en bevestigend als kennis van Hem, en niets is zo zielsvernederend. Kennis van onze jammerlijke en zondige staat maakt ons volslagen ellendig, maar kennis van onze dierbare Heere Jezus maakt ons gelukkig, en onze harten echt blij.

Vragen we wat Simeon zo gelukkig en bereid maakte om heen te gaan in vrede, dan is het antwoord duidelijk. Het was niet omdat hij zoveel verdorvenheid, duisternis en opstand had, maar omdat hem een Goddelijke openbaring was gedaan door de Heilige Geest, dat hij de dood niet zien zou, voordat hij Jehovah’s Christus zou zien. Bij het zien van Hem nam hij Hem in zijn armen (hoe zoet,

⁷ Vgl. Ps. 48:15.

eeuwige God, onze Toevlucht is, ons eeuwig Licht, onze God en onze Heerlijkheid.³

Overdenk deze dingen en aanmerk deze Persoon, *Hem*, in Wie al de volheid der Godheid persoonlijk (lichamelijk) woont. Het is duidelijk (wát er ook tegenin gebracht mag worden) dat heel de natuur, zowel van mensen als engelen samen, al de volheid der Godheid niet kan bevatten. Maar onze eeuwig-gezegende Heere Jezus, het zelfstandige *Woord* – en God was het *Woord* – in de eeuwigheid van Zijn Persoon, bezit al de volheid der Godheid, en alle volmaaktheden daarvan schitteren en worden verheerlijkt in Hem. O de diepte! Christus is de Heerlijkheid Jehovah,⁴ de grote Verborgenheid der godzaligheid, God geopenbaard in het vlees, van Wie gezegd is: ‘Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door de dood tenietdoen zou degene die het geweld des doods had, dat is de duivel’ (Hebr. 2:14). Dit is die machtige *Hem* van Wie Mozes in de wet en de profeten geschreven hebben, Jezus van Nazareth, Immanuël, God met ons; het geboren Kind, de gegeven Zoon, op Wiens schouders de heerschappij eeuwig rust. ‘Men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid [niet zonder kinderen der eeuwigheid], Vrededorst’ (Jes. 9:5). Hij is de allerhoogste God, Die hemel en aarde bezit. ‘Kroon Hem als Heere van alles.’⁵ Amen.

Met goede reden konden Mozes en de kinderen Israëls op zulke verheven tonen en in de zoetste harmonie over Hem zingen, toen ze getuige waren geweest van Zijn persoonlijke zegepralen over hun vijanden, en Zijn heerlijkheid in hun verlossing: ‘Ik zal Jehovah⁶ zingen, want Hij is hogelijk verheven. ... Jehovah is mijn Kracht en Lied, en Hij is mij tot een Heil geweest [of: Hij zal mij zijn

³ Deut. 33:27 en Jes. 60:19, Eng. vert.

⁴ Zo kan de Hebreeuwse uitdrukking ‘de heerlijkheid des HEEREN’, die dikwijls in het OT voorkomt, ook vertaald worden.

⁵ ‘All hail the power of Jesus’ Name’, Edward Perronet (1726-1792), *Gadsby’s Hymns*, no. 730. Nederlandse vertaling: ‘Geprezen zij des Heilands Naam.’

⁶ Ds. Triggs heeft hier en elders zelf Jehovah gezet.

dan zouden wij een groot aantal christussen hebben. Voor ons is er echter maar *één* Heere Jezus en ons alles is in Hem; bijgevolg blijft alles voor ons, evenals Hijzelf, onveranderlijk: 'Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid' (Hebr. 13:8). Geloofd zij Zijn heerlijke Naam! Ook het getuigenis van de Heilige Geest is zeer gezegend en te allen tijde hetzelfde: 'Alle dingen ... zijn uwe; ... gij zijt van Christus, en Christus is Gods' (1 Kor. 3:22-23). Schep moed, geliefde [zuster], verblijd u en zing: 'Het zal wél met u zijn.'

Ik vraag nu uw aandacht voor een onderwerp van onmetelijk belang, waar in deze dagen, die gekenmerkt worden door een gloedvolle godsdienstige belijdenis, maar weinig aan gedacht, bij stilge staan of over gepreikt wordt. Echter verlang ik onze dierbare Heere te loven en te prijzen dat dit onderwerp bijzonder gezegend is voor mijn ziel, namelijk: een persoonlijke kennis, naar de Schriften, van de eeuwigheid, onafhankelijke natuur, persoonlijkheid en Godheid van onze heerlijkste Christus, in enigheid van het Wezen, Jehovah en evengeliek met de Vader en de eeuwige Geest, God boven alles te prijzen in der eeuwigheid. Amen. In de aanvaarding hiervan door het geloof, en naarmate de Heere ons de Geest der wijsheid en der openbaring in Zijn kennis geeft, zal het nu volgende getuigenis duidelijk verstaan, 'want Drie zijn er Die getuigen in de hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn één' (1 Joh. 5:7).

Samen met u blijf ik even stilstaan bij de drempel van dit grenzeloze onderwerp in zijn onbevattelijke natuur. Laten wij ons verblijden, terwijl onze harten vertroost worden en samengevoegd zijn in de liefde, in de 'kennis der verborgenheid van God en de Vader, en van Christus, in Dewelke al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn, en in Wie 'al de volheid der Godheid lichamenlijk woont; en', zegt de Heilige Geest door Paulus, 'gij zijt in Hem volmaakt' (Kol. 2:2-3,9-10). Ik geloof waarlijk dat de volmaaktheid van de Kerk niet onveranderlijk kan bestaan in iets minder dan de eeuwigheid en Godheid van onze heerlijkste Christus, Die de

I

De maaier aan de arenraapster

Geliefde in de Heere en zeer geachte zuster,

Genade, barmhartigheid en vrede zij met u van God onze Vader, en van Jezus Christus, de Zoon van de Vader, in waarheid en liefde.

Overeenkomstig mijn belofte neem ik mijn pen op om enkele woorden tot u te zeggen aangaande die ene Jezus Die dood geweest is, maar weer levend is geworden, Die de Opstanding en het Leven is, Die leeft voor het aangezicht Gods voor ons, en Die gezegd heeft: 'Omdat Ik leef, zult gij ook leven' (Joh. 14:19, Eng. vert.). Met de innerlijke bewegingen van Zijn tedere barmhartigheid en in de volmaakheden van Zijn Persoon, begroet ik u als een die behoort tot de arbeid van Zijn ziel en de gekochten met Zijn bloed, en als een die verlost is van alle ongerechtigheid, been van Zijn been, vlees van Zijn vlees en ingebonden in het bundeltje der levenden,¹ met wie uw leven verborgen is in God en van wie Jezus zei: 'Want zij kunnen niet meer sterven' (Luk. 20:36).

Deze dierbare waarheden zijn onuitsprekelijk gezegend, en omdat ik mij bewust ben dat de Heere u er geestelijke kennis van gegeven heeft, schrijf ik u des te vrijmoediger om ze u indachtig te maken, opdat u een tweede genade zou hebben.² Ik geloof dat wij *één hart en gemoed* hebben aangaande deze dingen, en ik vertrouw dat niets minder dan een dierbare Christus onze kostbare zielen ooit verzadigen zal; want het is onze dagelijkse genade dat Christus voor ons *alles en in alles* is. Wij hebben alle dingen in Hem om te genieten, en niet andersom een Christus in alle dingen, want

1 1 Sam. 25:29.

2 2 Petr. 1:12, Eng. vert.; 2 Kor. 1:15.

(1 Petr. 2:24) en ik zag Hem lijden, de Rechtvaardige, voor mij, een onrechtvaardige zondaar, om mij tot God te brengen (1 Petr. 3:18).’

Hier deed zich een kentering voor in het geestelijke leven van Arthur Triggs. Leefde hij voorheen voor wat betreft de hoop op de zaligheid op zijn gevoel, op indrukken en op woorden die met kracht tot hem kwamen, nu werd zijn blik geopend voor de Middelaar buiten hem. Later zou hij Ruth Bryan waarschuwen niet op haar gevoel te leven, maar op haar Borg.

De vreugde duurde enige maanden. Toen diende zich een nieuwe aanvechting aan. Arthur had weliswaar een afkeer gekregen van een prediking waarin hij zelf iets moest doen, maar voelde nog evenzeer een afkeer van de leer van Gods vrije verkiezing. De opstand hiertegen deed hem Gods gemeenschap verliezen, maar Arthur was verdrietiger over de leer dat God vrijmachtig zondaren voorbijgaat dan over het verliezen van Gods gemeenschap. De schriftwoorden *Laat af en weet dat Ik God ben* werden gebruikt om hem de wapens uit handen te slaan en de woorden *Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden* om hem deze leer te doen omhelzen. Daarbij mocht hij zekerheid krijgen over zijn eigen verkiezing en zaligheid.

Arthur was nu rijk in God, maar naar aardse maatstaven nog altijd arm. Hij werd in die omstandigheden verzocht tot antinomianisme. Als uitverkoren kind van God stond zijn zaligheid vast en Christus had voor al zijn zonden betaald. Hij kon daarom wel weer in de zonden gaan leven, zoals voor zijn bekering. De geldzorgen zouden dan ook overgaan. God behoevde hem, maar de verleiding was groot en sterk.⁴⁵ Hij leerde hier dat hij in eigen kracht de verzoeking niet kon weerstaan. Een nog zwaardere aanvechting kwam met de angst dat hij de onvergeeflijke zonde tegen de Heilige Geest gedaan zou hebben. Ook hieruit werd hij verlost. De lessen die hij hierdoor leerde, vatte hij later als volgt samen:

⁴⁵ Ook dit is een bewijs dat de beschuldiging van antinomianisme, die ook Triggs getroffen heeft, niet is gebaseerd op een wetteloze levenswandel.

Maar omdat hij gemeenschap met God ervoer, bracht dit hem niet aan het twijfelen.

Een beproeving kwam er in de vorm van geldzorgen. Arthur kreeg schulden en verloor zijn werk. Zijn woning en bezittingen werden bij executie verkocht. Door Gods voorzienige zorg kwam hij in zijn dagelijks levensonderhoud toch niet tekort. In alle zorgen merkte hij de aanwezigheid van de hemelse Bruidegom en daarom hoefde hij niet te vasten, geestelijk noch lichamelijk.

Maar na enige tijd verdween de rust. De zonde stak de kop weer op, de gemeenschap met de Heere verloor hij en Arthur werd opstandig en ongelovig. In deze omstandigheden verzocht de satan hem om zichzelf van het leven te beroven. Daadwerkelijk trof hij voorbereidingen om zich op te hangen, maar toen hij de strop bevestigde, greep de Heere in. Met kracht klonk het in zijn hart *Doe uzelf geen kwaad!* Met dit spreken van de Heere werd niet alleen zijn voornemen verijdeld, maar werd ook de strop van ongelooft verbroken.

In deze tijd leerde hij enkele andere kinderen van God kennen in de omgeving en hij sloot zich aan bij een groepje dat teleurgesteld was in de droge of formalistische prediking die ze hoorden. Maar deze kennismaking ging vergezeld van innerlijke opstandigheid tegen Gods soevereiniteit met betrekking tot zijn aardse armoede. Opnieuw brak een periode van duisternis aan. Na verloop van tijd besloot Arthur maar met alle godsdienst te breken. De Heere sprak opnieuw met kracht in zijn hart: *Niemand die zijn hand aan de ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het koninkrijk Gods.* Dit keer bracht het spreken van de Heere geen rust, maar schaamte en onrust. Hij ging naar de bijeenkomst van zijn nieuwe vrienden, maar alles wat gelezen en gezongen werd, leek tegen hem gericht te zijn. Verslagen keerde hij naar huis terug. Toen hij een beekje gepasseerd was en de heuvels naar zijn woonplaats Kingston beklom, had hij de wonderlijkste ervaring tot dan toe. 'Plotseling werd mijn geest aangegrepen en door de Heere naar Golgotha geleid. Voor mijn ogen werd Christus voorgesteld als gekruisigd (Gal. 3:1). Ik zag hem mijn zonden dragen in Zijn lichaam aan het hout

vrouw voor.⁴⁴ Ze preekte over Lukas 13: 7: *Houw hem uit; waartoe beslaat hij ook onnuttelijk de aarde?* De voorgangster ging alle geboden langs en eiste volmaakte gehoorzaamheid aan alle, want anders zou men uitgehouwen worden. Arthur ervoer het alsof God haar gezonden had om hem zijn zonden voor ogen te stellen. We vinden in zijn verslag merkwaardigerwijs geen afkeurende opmerking over een vrouw op de kansel, waarschijnlijk omdat God deze kromme stok gebruikte om hem in het hart te treffen.

Arthur Triggs ervoer de inhoud van de psalmwoorden *angsten der hel hadden mij getroffen*. Maar de dag der verlossing was nabij, waarop hij kon zingen *doch Hij heeft mij verlost*. Het was in de vroege ochtend van 15 juli 1814 dat hij wakker lag, toen plotseling met kracht de woorden in zijn hart kwamen *Alles is uwe, en gij zijt van Christus, en Christus is Gods*. Hij kon zich niet herinneren die woorden ooit in de Bijbel te hebben gelezen, maar kreeg er onmiddellijk rust door. Hij stapte snel zijn bed uit om te kijken wie die woorden gesproken kon hebben, maar vond niemand. Daarna zocht hij naar zijn beschuldigende geweten, maar dat zweeg. Hierover denkend kwam hij tot de slotsom dat het de Heere was die gesproken had en zijn ziel had bevrijd. De grote verandering die hij ervoer kon hij niet goed in woorden uiten. 'Uit de duisternis in het licht; uit gevangenschap in vrijheid; uit mijzelf in Christus; uit de hel in de hemel.'

Na maanden van duisternis volgden nu enkele maanden van rust en vrede. Waar Arthur zich over verwonderde, was dat hij in geen enkele kerkdienst iets hoorde over een ervaring als de zijne.

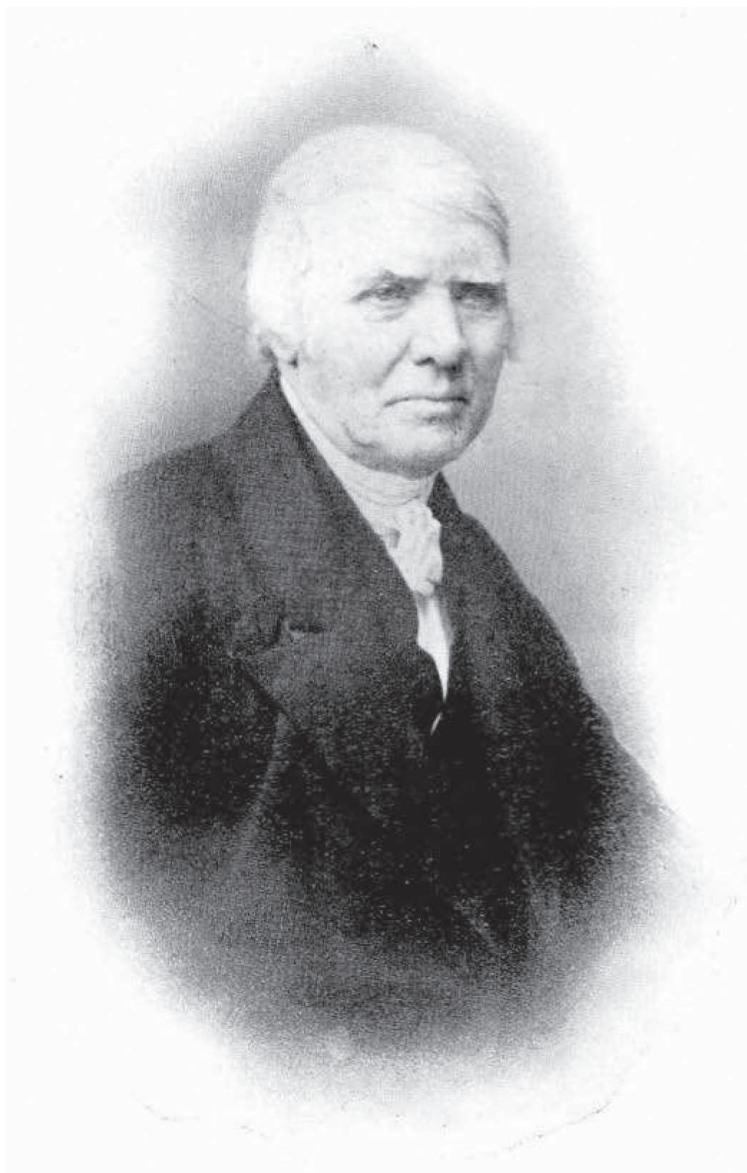
44 Hieruit blijkt dat deze gemeente behoorde tot de wesleyaanse methodisten. John Wesley had in 1787 ondanks tegenstand van andere predikanten een vrouw tot predikant bevestigd. Voor zover bekend kwamen vrouwelijke voorgangers onder de volgelingen van Whitefield niet voor. Zie Charles Yrigoyen, Jr., *John Wesley: Holiness of Heart and Life*, 9 en Paul W. Chillcote, *She Offered Them Christ: The Legacy of Women Preachers in Early Methodism* (Nashville: Abingdon Press, 1993), 22v. Na Wesley's overlijden veranderde de houding tegenover vrouwelijke predikers weer voor een tijd. In het korte levensbericht van Triggs dat in 1905 werd opgenomen in het *Gospel Magazine* wordt de vrouwelijke voorganger achterwege gelaten.

Arthur Triggs werd geboren op 23 april 1787 te Kingston. Zijn ouders waren arm en hadden negen kinderen te voeden, waarvan Arthur de achtste was. In zijn jeugd werd hij meerdere malen wonderlijk gered van de dood. Achteraf zag hij daarin de hand van God, die Zijn verkorenen ook voor hun bekering bewaart.

Arthur werd metselaar. Vanaf zijn zeventiende jaar kreeg hij vaak overtuigingen, waar hij overheen probeerde te zondigen. Zijn ouders behoorden tot de anglicaanse kerk, waarin koormuziek een belangrijke plaats innam. Omdat Arthur van muziek hield, ging hij het koor leiden. Maar zingen deed hij evengoed in de kroeg. Soms had hij goede voornemens en deed hij zelfs beloften van verbetering. Meestal waren die snel vergeten, en als hij ze hield, leidde dat tot hoogmoed en eigengerechtigheid. In zijn 21e levensjaar droomde Arthur over de oordeelsdag, en hoewel het in zijn droom goed met hem eindigde, werd hij er zeer bevreesd van. Hij vatte de droom op als een goddelijke waarschuwing, maar ook dit kon hem niet van zijn zondige levenswandel afkeren. Niet lang daarna trouwde hij en in de maatschappij ging hij vooruit. Binnen enkele jaren kon hij herhaaldelijk een grotere woning betrekken.

Twee weken voor een verhuizing, het was september 1813, kwam het moment dat hij later aanwees als de tijd waarop hij van dood levend werd gemaakt. Onder het lezen van een schriftgedeelte werd hij plotseling diep overtuigd van zijn verloren staat. Gods toorn over zijn zonden stond hem helder voor ogen en zijn geweten getuigde tegen hem. In deze periode kon hij God slechts als vertoornd Rechter zien, Die hij niet kon ontvluchten. Pogingen zichzelf te reformeren strandden, want de wet werkte slechts toorn. Naar gewoonte nam hij ook in deze tijd in de Anglicaanse kerk deel aan het Avondmaal, maar in plaats van troost te ontvangen, beschuldigde zijn geweten hem ervan onwaardig het brood en de drinkbeker genomen te hebben. De wet veroordeelde hem als overtreder en het evangelie veroordeelde hem als ongelovige. Deze overtuigingen gingen enkele maanden door.

In deze tijd bezocht hij soms een bijeenkomst van methodisten, hoewel hij ook daar geen troost vond. Een van die keren ging er een

Arthur Triggs

Andrew Joseph Baxter

Baxter bleef tot 1867 in Nottingham. In dat jaar verbond hij zich aan Cavendish Place Chapel te Eastbourne, een stad aan de Engelse zuidkust. Deze gemeente diende hij tot zijn overlijden in 1909. Baxter was een voorstander van zending. Hij heeft een aantal geschriften gepubliceerd, waarvan er in sommige Engelse bibliotheken nog enkele te vinden zijn. Baxter schreef een korte levensschets over Ruth Bryan. Die getuigt van geestelijke verbondenheid.⁴¹ In het *Memoir* van zijn leven zijn ook enkele preken opgenomen.

Arthur Triggs: de correspondent en leidsman van Ruth Bryan

In de vacante periode van Sion Chapel voor Baxters komst, een periode van ca. 20 jaar, was er geen persoon die meer invloed op Ruth Bryan en haar geestelijk leven heeft gehad dan Arthur Triggs. Deze predikant heeft een autobiografie nagelaten⁴² en er is een overzicht van zijn leven gepubliceerd.⁴³

⁴¹ Deze is opgenomen in *Koren van Boaz' akker* (Kampen: Brevier 2012), 13-20. Oorspronkelijk verscheen dit verslag in *The Gospel Magazine* van september 1860.

⁴² Arthur Triggs, *A Memorial of the Loving-Kindnesses, Tender Mercies and Sovereign Grace of the Lord of Israel manifested, both in Providence and in Grace, towards the Chief of Sinners, Arthur Triggs* (London: Groombridge, 1838).

⁴³ *The Gospel Magazine*, June 1905, 360-364. Dit is een samenvatting van zijn autobiografie. Vanaf de periode in Plymouth is er nieuwe informatie te vinden.